

فرهنگ دوزبانۀ سازمان‌های بین‌المللی

■ مریم اسدی^۱

دانشجوی دکتری دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات تهران

فرهنگ‌های جلدشمیزی، فرهنگ‌های تاریخی، فرهنگ‌های دوره‌ای یا اختصاصی، فرهنگ‌های ریشه‌شناسی، فرهنگ‌های خارجی زبان (دوزبانه)، فرهنگ‌های موضوعی، و فرهنگ‌های متفرقه از قبیل گویش‌ها و لهجه‌ها، فرهنگ‌های عامیانه، فرهنگ اختصارات و آغازه‌ها، تلفظ لغات، لغات مترادف و متضاد و استعمال لغات (کتس، ۱۳۸۶، ص ۱۷۲). دکتر پرویز علوی مترجم کتاب، با هدف استفاده از متن فارسی به هنگام نیاز توسط کارشناسان، دیپلمات‌ها و دانشجویان، یادگیری فن ترجمه از طریق مقابله متن فارسی و انگلیسی، آمادگی برای شرکت در امتحان کارشناسی ارشد و دکترای روابط بین‌الملل، علوم سیاسی و مسائل منطقه‌ای و تدریس کتاب در دوره کارشناسی و کارشناسی ارشد توسط اساتید، این اثر را ترجمه کرده‌اند (ص پیشگفتار). لازم به اشاره است که دکتر پرویز علوی، استادیار دانشگاه تهران هستند. از ایشان تألیفات و ترجمه‌های دیگری در موضوعات علوم سیاسی، ارتباطات سیاسی، روابط بین‌الملل، روش تحقیق، و... منتشر شده است.

■ پلانو، جک، سی، التون، روی. فرهنگ دوزبانۀ سازمان‌های بین‌المللی برای استفاده دیپلمات‌ها، دانشجویان رشته‌های کارشناسی و کارشناسی ارشد علوم سیاسی، سازمان‌های منطقه‌ای و روابط بین‌الملل. ترجمه و تنظیم: پرویز علوی. تهران: علوم نوین، ۱۳۸۸. ۲۳۲ص، شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۶۱۳۳-۵۲-۵

مقدمه

فرهنگ‌ها یا واژه‌نامه‌ها^۲ منابعی هستند که معمولاً به صورت الفبایی تنظیم شده و مربوط به یک زبان، موضوع و حرفه خاص است. ارائه تعریف و املاء کلمات کاربرد اصلی یک فرهنگ است. این منابع شامل تلفظ لغات، معانی، ریشه لغت، هجابندی، حالت دستوری، مترادف، متضاد، ترکیبات لغت و اسامی افراد و مکان‌های جغرافیایی است.

فرهنگ‌ها سلیقه‌های بسیاری را پوشش می‌دهند و در یک تقسیم‌بندی پذیرفته‌شده به هشت گروه کلی، در قالب چاپی یا الکترونیکی تقسیم می‌شوند: فرهنگ‌های عمومی زبان،

ساختار و محتوای اثر

فرهنگ دوزبانۀ سازمان‌های بین‌المللی دربرگیرنده متن انگلیسی و فارسی سازمان‌های بین‌المللی در موضوعات حقوق بشر، جامعه ملل، جامعه سیاسی، گروه‌های اقتصادی منطقه‌ای، گروه‌های نظامی منطقه‌ای، گروه‌های سیاسی منطقه‌ای، واژه‌های سازمان ملل متحد و برخی از سازمان‌های وابسته به سازمان ملل متحد است. اثر مذکور از نوع فرهنگ توصیفی، موضوعی، مختصر و از فرهنگ‌های خارجی دوزبانۀ، و فقط شامل معانی واژه‌ها، اصطلاحات و ترجمه متن مربوط به هر مدخل است. اثر دارای ۸۰ مدخل است. هر مدخل دارای سه بخش است:

(۱) ابتدا، متن یک صفحه‌ای به زبان انگلیسی در دو پاراگراف تنظیم شده است. پاراگراف اول مقدمه کوتاهی در مورد اصطلاح یا سازمان مورد نظر ارائه می‌دهد. سپس، در پاراگراف دوم با سرعنوان اهمیت موضوع یا Significance آن سازمان یا موضوع به صورت مشروح بیان می‌شود؛

(۲) دربخش دوم، واژه‌ها و اصطلاحات مهم در متن به همراه

کتاب فاقد نمایه
درهمکرد از واژه‌ها و
اصطلاحات استخراج
شده از هر مدخل
است. بهتر بود
مترجم محترم در
پایان کتاب دو نمایه
درهمکرد از زبان
فارسی به انگلیسی،
و انگلیسی به فارسی
برای سهولت و کمک
به خوانندگان تهیه
می‌کردند

معادل فارسی آن بیان شده؛ و
۳) در بخش سوم، ترجمه متن انگلیسی به فارسی آورده شده
است.

ترجمه متن فارسی در سمت راست کتاب به صورت یکجا با ارجاع
به صفحه متن انگلیسی تنظیم می‌شد.
• به کارگیری عنوان نامناسب برای اثر: هنگامی که به اثر
نگاهی می‌اندازیم، بیشتر شبیه به متون تخصصی زبان در حوزه
سازمان‌های بین‌المللی است، که برای کمک به مخاطبان این
حوزه تهیه شده است و کمتر مفهوم فرهنگ و واژه‌نامه را تداعی
می‌کند.

در پایان، به اهتمام مترجم در ترجمه این اثر ارج می‌نهیم.
امید است تهیه آثاری از این دست، دانشجویان و کارشناسان این
حوزه را در یادگیری اصطلاحات تخصصی علوم سیاسی و روابط
بین‌الملل یاری رساند.

نقاط مثبت کتاب

• چاپ و انتشار هر اثری که به دانشجویان، کارشناسان و
متخصصان موضوعی یاری کند تا با اصطلاحات تخصصی خود
بیشتر آشنا شوند، مطلوب و پسندیده است.

نقاط ضعف کتاب

• عدم دقت در تنظیم الفبایی مداخل در فهرست مطالب، و
دشواری در بازیابی آنها؛ خواننده مجبور است برای یافتن هر مدخل
کل فهرست مطالب را بررسی کند.

• کتاب فاقد نمایه درهمکرد از واژه‌ها و اصطلاحات استخراج
شده از هر مدخل است. بهتر بود مترجم محترم در پایان کتاب دو
نمایه درهمکرد از زبان فارسی به انگلیسی، و انگلیسی به فارسی
برای سهولت و کمک به خوانندگان تهیه می‌کردند.

• مؤلفان و یا مترجم محترم به نحوه شناسایی و منبع‌اخذ
اطلاعات مداخل اشاره‌ای نکرده‌اند.

• نحوه صفحه‌بندی اثر، استفاده از کتاب را دشوار می‌سازد. بهتر
بود تمام متن‌های انگلیسی و واژه‌ها و اصطلاحات آن در سمت
چپ کتاب، یکجا با ارجاع به صفحه متن فارسی قرار می‌گرفت و

- بی‌نوشت‌ها
1. maryasadi2008@gmail.com
  2. Dictionary

مآخذ

کتس، ولبیام. «مرجع شناسی (تخصصی و عمومی فارسی و
غیرفارسی)». به کوشش حمید محسنی، تهران: نشر کتابدار،
۱۳۸۶.